

**ROČNÍ ZPRÁVA
O VÝSLEDKU HOSPODAŘENÍ
ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY**

2009

V Praze dne 23. března 2010

Doc. Ing. Zdeněk Tůma, CSc.
guvernér České národní banky

VÝROK NEZÁVISLÉHO AUDITORA

Bankovní radě České národní banky:

- I. Ověřili jsme soulad příložené Roční zprávy o výsledku hospodaření České národní banky („Zpráva“) s účetní závěrkou České národní banky (dále jen „ČNB“) k 31. prosinci 2009. Za správnost Zprávy je zodpovědné vedení ČNB. Naším úkolem je vydat na základě provedeného ověření stanovisko o souladu Zprávy s účetní závěrkou.

Ověření jsme provedli v souladu s Mezinárodními auditorskými standardy a souvisejícími aplikačními doložkami Komory auditorů České republiky. Tyto standardy vyžadují, aby auditor naplánoval a provedl ověření tak, aby získal přiměřenou jistotu, že informace obsažené ve Zprávě, které popisují skutečnosti, jež jsou též předmětem zobrazení v účetní závěrce, jsou ve všech významných souvislostech v souladu s příslušnou účetní závěrkou. Účetní informace obsažené ve Zprávě jsme sesouhlasili s informacemi uvedenými v účetní závěrce k 31. prosinci 2009. Jiné než účetní informace získané z účetní závěrky a z účetních knih ČNB jsme neověřovali. Jsme přesvědčeni, že provedené ověření poskytuje přiměřený podklad pro vyjádření výroku auditora.

Podle našeho názoru jsou účetní informace uvedené ve Zprávě ve všech významných souvislostech v souladu s účetní závěrkou ČNB.

- II. Ověřili jsme též účetní závěrku ČNB k 31. prosinci 2009, která není součástí této zprávy a ke které jsme 23. února 2010 vydali výrok následujícího znění:

„Ověřili jsme příloženou účetní závěrku České národní banky sestavenou k 31. prosinci 2009 za období od 1. ledna 2009 do 31. prosince 2009, tj. rozvahu, výkaz zisku a ztráty a přílohu, včetně popisu používaných významných účetních metod. Údaje o České národní bance jsou uvedeny v bodě 1 přílohy této účetní závěrky.

Odpovědnost statutárního orgánu účetní jednotky za účetní závěrku

Za sestavení účetní závěrky v souladu s účetními předpisy platnými v České republice a za věrné zobrazení skutečností v ní odpovídá vedení České národní banky. Jeho odpovědností je navrhnout, zavést a zajistit vnitřní kontroly nad sestavováním účetní závěrky a věrným zobrazením skutečností v ní tak, aby neobsahovala významné nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou, zvolit a uplatňovat vhodné účetní metody a provádět účetní odhady, které jsou s ohledem na danou situaci přiměřené.

Odpovědnost auditora

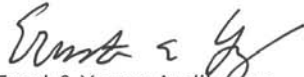
Naším úkolem je vydat na základě provedeného auditu výrok k této účetní závěrce. Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech, Mezinárodními auditorskými standardy a souvisejícími aplikačními doložkami Komory auditorů České republiky. V souladu s těmito předpisy jsme povinni dodržovat etické normy a naplánovat a provést audit tak, abychom získali přiměřenou jistotu, že účetní závěrka neobsahuje významné nesprávnosti.

Audit zahrnuje provedení auditorských postupů, jejichž cílem je získat důkazní informace o částkách a skutečnostech uvedených v účetní závěrce. Výběr auditorských postupů závisí na úsudku auditora, včetně toho, jak auditor posoudí rizika, že účetní závěrka obsahuje významné nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou. Při posuzování těchto rizik auditor přihlédne k vnitřním kontrolám, které jsou relevantní pro sestavení účetní závěrky a věrné zobrazení skutečností v ní. Cílem posouzení vnitřních kontrol je navrhnout vhodné auditorské postupy, nikoli vyjádřit se k účinnosti vnitřních kontrol. Audit zahrnuje též posouzení vhodnosti použitých účetních metod, přiměřenosti účetních odhadů provedených vedením společnosti i posouzení celkové prezentace účetní závěrky.

Domníváme se, že získané důkazní informace jsou dostatečné a vhodné a jsou přiměřeným základem pro vyjádření výroku auditora.

Výrok auditora

Podle našeho názoru účetní závěrka ve všech významných souvislostech věrně a poctivě zobrazuje aktiva, pasiva a finanční situaci České národní banky k 31. prosinci 2009 a výsledky jejího hospodaření za období od 1. ledna 2009 do 31. prosince 2009 v souladu s účetními předpisy platnými v České republice."

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Ernst & Young'.

Ernst & Young Audit, s.r.o.
osvědčení č. 401
zastoupený partnerem

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Magdalena Soucek'.

Magdalena Soucek
auditor, osvědčení č. 1291

23. února 2010
Praha, Česká republika

<u>Obsah:</u>	strana
I. Úvod.....	1
II. Náklady a výnosy	2
II. 1. Shrnutí – celkově.....	2
II. 2. Oblast měnová	3
II. 3. Oblast emise a správy peněz.....	9
II. 4. Oblast provozní	10
III. Aktiva a pasiva.....	14
III. 1. Shrnutí – celkově.....	14
III. 2. Popis věcného obsahu vybraných položek aktiv a pasiv	14
III. 3. Výdaje na pořízení majetku	17
III. 4. Stav vlastního kapitálu	20
IV. Rozdělení hospodářského výsledku	21
V. Odvod volného zůstatku zisku do státního rozpočtu.....	22
VI. Vedení účtů a poskytování bankovních služeb právnickým osobám..	23
VII. Závěr	24

Příloha č. 1 - Srovnání nákladů a výnosů ČNB v letech 2009 a 2008

Příloha č. 2 - Přehled aktiv a pasiv ČNB ke konci roku 2009 a 2008

Příloha č. 3 - Vyhodnocení čerpání rozpočtovaných prostředků k 31. prosinci 2009

Příloha č. 4 - Jmenovitý seznam právnických osob podle § 34 odst. 1 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů

I. Úvod

Zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů (v dalším textu Zprávy jen „zákon o ČNB“), ukládá České národní bance, aby do tří měsíců po skončení kalendářního roku předložila Poslanecké sněmovně k projednání roční zprávu o výsledku svého hospodaření. Předkládaná roční zpráva vychází z účetní závěrky za rok 2009 a rozboru výsledku hospodaření.

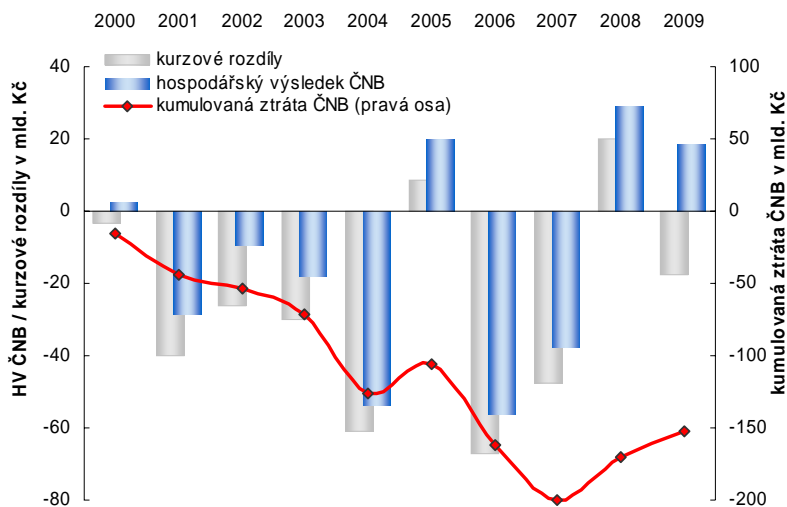
Správnost roční účetní závěrky byla v souladu se zákonem o ČNB ověřena auditorem, firmou Ernst & Young Audit, s. r. o., který zároveň ověřil soulad této zprávy s účetní závěrkou.

Hlavním úkolem České národní banky je zajišťování cenové stability. Této prioritě je plně podřízeno provádění měnové politiky, a to bez ohledu na výši dosažených nákladů a výnosů. Měnové operace ČNB se promítají do účetního hospodářského výsledku, který proto i přes snahu centrální banky o hospodárnost není a nemůže být indikátorem vypovídajícím o skutečné kvalitě hospodaření.

O hospodárné vynakládání finančních prostředků banka usiluje ve všech vnitřních procesech. ČNB se dlouhodobě daří udržovat stabilní úroveň jejích provozních nákladů, a to při zajišťování většího rozsahu činností vyplývajících z integrace dohledu nad finančními trhy včetně agendy ochrany spotřebitele. Průběžné zvyšování mzdových nákladů se doposud dařilo kompenzovat efektivnějším hospodařením v jiných oblastech provozní činnosti banky.

V roce 2009 hospodařila ČNB se ziskem, a to navzdory kurzovým ztrátám generovaným v důsledku meziročního posílení kurzu domácí měny. Ke kladnému hospodářskému výsledku přispěly především výnosy ze správy devizových rezerv. V souladu se zásadami finančního hospodaření byl celý zisk použit na úhradu kumulované ztráty, kterou nyní ČNB eviduje ve výši 152 mld. Kč.

Graf č. 1 - Vývoj hospodářského výsledku ČNB v letech 2000 - 2009

II. Náklady a výnosy

II. 1. Shrnutí – celkově

Hospodářský výsledek ČNB za rok 2009 skončil ziskem ve výši 18 454 mil. Kč. V roce 2008 bylo dosaženo zisku ve výši 29 128 mil. Kč.

I v roce 2009 využívaly banky možnost ukládat nadbytečnou likviditu do centrální banky formou repo operací. Objem takto sterilizované likvidity se však z pohledu ročního průměru oproti loňskému roku snížil, což mělo ve spojení s poklesem základních úrokových sazeb ČNB pozitivní vliv na celkovou úroveň nákladů, kterou byla nucena banka vynaložit při provádění měnové politiky. Naopak negativní dopad do hospodaření souvisel s vývojem kurzu domácí měny vůči dolaru a euru. Koruna v meziročním srovnání posílila vůči oběma rezervním měnám, což vedlo k účetním kurzovým ztrátám. Jejich dopad do hospodaření banky byl však plně eliminován výnosy dosaženými v rámci správy devizových rezerv. V této stěžejní oblasti hospodaření ČNB vzrostlo kladné saldo nákladů a výnosů o 18 249 mil. Kč.

Nárůst počtu nakoupených bankovek a mincí vyvolaný potřebou doplnění nízkých zásob peněz a obměna bankovek za bankovky s novými ochrannými prvky byly důvodem nárůstu nákladů v oblasti emise a správy peněz. Naopak pozitivně se do hospodaření promítly výnosy z emise oběživa zaúčtované z důvodu nevrácení části deseti- a dvacetihaléřových mincí z oběhu po ukončení termínu jejich výměny. V oblasti provozní bylo dosaženo záporné saldo nákladů a výnosů zhruba v obdobné výši jako v předchozím roce.

Přehled o dosažených nákladech a výnosech v roce 2009 podává tabulka č. 1 (srovnání nákladů a výnosů ČNB v letech 2009 a 2008 je uvedeno v příloze č. 1).

Tabulka č. 1 - Náklady a výnosy ČNB v roce 2009

	údaje uvedeny v mil. Kč			
	náklady	výnosy	saldo	meziroční změna
oblast měnová	40 103	60 781	20 678	-10 633
▪ provádění měnové politiky	6 146	59	-6 087	8 724
▪ správa devizových rezerv ¹⁾	11 485	55 286	43 801	18 249
▪ kurzové rozdíly	21 662	4 106	-17 556	-37 770
▪ klientské operace	483	865	382	86
▪ ostatní operace	327	465	138	78
oblast emise a správy peněz	538	272	-266	-28
oblast provozní	2 072	114	-1 958	-13
Celkem	42 713	61 167	18 454	-10 674

¹⁾ V průběhu roku 2009 poklesl oceňovací rozdíl z přecenění dluhopisů v portfoliu ČNB na reálnou hodnotu o 20 mld. Kč. V souladu s účetními standardy se nerealizované zisky, resp. ztráty z přecenění realizovatelných dluhopisů na reálnou hodnotu nezahrnují do výnosů, resp. nákladů ČNB, ale jsou vykázány jako součást vlastního kapitálu. Do výsledovky vstupují až při vypořádání konkrétního dluhopisu.

II. 2. Oblast měnová

V oblasti měnové jsou evidovány náklady a výnosy související s realizací měnové politiky, správou devizových rezerv, kurzovými rozdíly, konsolidací bankovního sektoru a službami poskytovanými klientům (především státní pokladně).

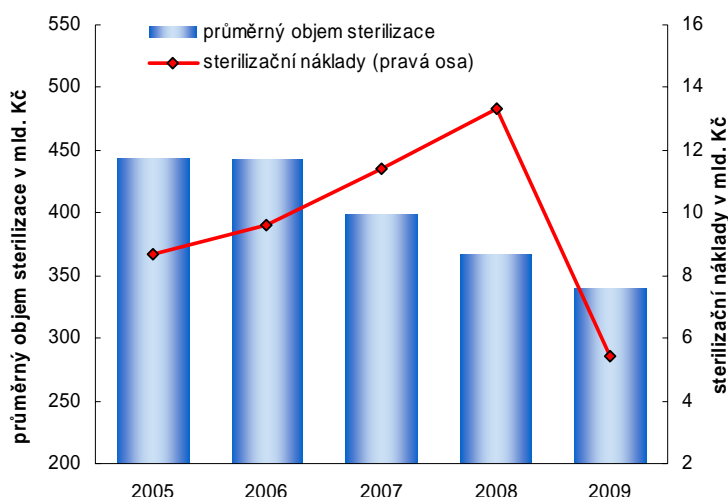
údaje uvedeny v mil. Kč

rok	náklady	výnosy	saldo
2009	40 103	60 781	20 678
2008	36 224	67 535	31 311

II. 2. 1. Provádění měnové politiky

Při realizaci měnové politiky vykázala ČNB záporné saldo nákladů a výnosů ve výši 6 087 mil. Kč, což je meziroční snížení o 59 %. Důvodem je především pokles úrokových sazeb a průměrného objemu volné likvidity, kterou bylo nutno v průběhu roku sterilizovat. V roce 2009 ČNB v průměru sterilizovala 348 mld. Kč, což představuje meziroční snížení o 5 %. Porovnání objemu sterilizace a dosažených nákladů v posledních pěti letech je zobrazeno v grafu č. 2.

Graf č. 2 – Vývoj sterilizace a sterilizačních nákladů ČNB v letech 2005 – 2009

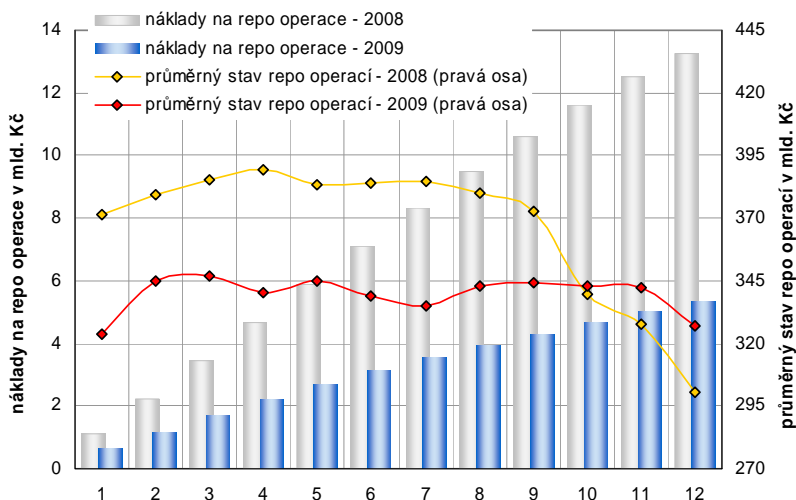

U svého hlavního měnového nástroje, který má podobu repo operací prováděných formou tendrů, využívala ČNB základní limitní úrokovou sazbu - dvoutýdenní repo sazbu. K úpravě její výše, jakož i k úpravě dalších základních úrokových sazeb, přistoupila ČNB v roce 2009 celkem čtyřikrát. Z počáteční hodnoty 2,25 % p.a. sazba postupně klesla až na historicky nejnižší stav, platný od 17. 12. 2009 ve výši 1 % p.a. Stav diskontní sazby činil k tomuto datu 0,25 % p.a. a lombardní sazby pak 2 % p.a.

Z výše uvedených důvodů poklesly náklady na repo operace meziročně o 7 942 mil. Kč. Úprava úrokových sazeb ovlivnila i úročení povinných minimálních rezerv obchodních bank (PMR) u centrální banky. V průběhu roku 2009 ČNB vyplatila obchodním bankám úroky v celkové výši 777 mil. Kč, což je meziroční pokles o 830 mil. Kč. Předepsaný objem PMR stanovený na 2 % ze základny určené pro jejich výpočet (tj. z objemu primárních závazků dané banky, jejichž splatnost nepřevyšuje dva roky) byl zachován v nezměněné výši.

Detailnější meziroční porovnání objemu repo operací a z nich plynoucích sterilizačních nákladů ČNB je patrné z grafu č. 3.

Graf č. 3 – Kumulované sterilizační náklady a objem sterilizace v letech 2008 - 2009

K měnověpolitickým nástrojům ČNB patří i automatické facility, prostřednictvím kterých si banky mohou do druhého dne ukládat nebo čerpat likviditu. Oba nástroje (depozitní facilitu a marginální zápůjční facilitu) využívaly obchodní banky omezeně, a tedy s minimálním dopadem do hospodaření ČNB.

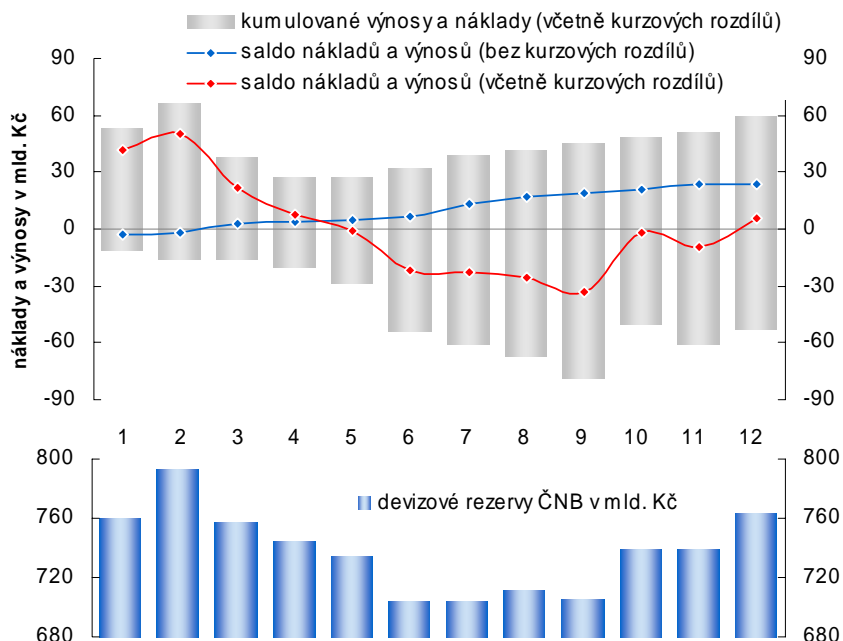
II. 2. 2. Správa devizových rezerv

Devizové rezervy představují nejvýznamnější část aktiv ČNB. Jsou tvořeny dluhopisy, pokladničními poukázkami, repo operacemi, akciemi, zlatem a v malé míře dalšími instrumenty. Devizové rezervy jsou investovány v souladu se zásadami politiky ČNB uplatňovanými při správě devizových rezerv a v závislosti na investičních příležitostech a vývoji na finančních trzích. V roce 2009 navýšila banka investice do akciových indexů. Akciové portfolio banky je spravováno externími manažery na základě uzavřených smluv. Na konci roku bylo v akciích alokováno 4,9 % z tržní hodnoty devizových rezerv. Cílově je velikost akciové expozice plánována na 10 % z devizových rezerv v horizontu roku 2011. Bylo ověřeno, že zhruba 10% zastoupení akcií v rámci devizových rezerv je vhodná investice z hlediska rozložení rizik, a platí, že rizikovost devizových rezerv se tím nezvyšuje.

Výnos devizových rezerv, měřený jako vážený průměr výnosů dosažených v lokálních měnách, činil za rok 2009 celkem 3,72 % p.a., což je hodnota zhruba odpovídající dlouhodobému průměru. Pro jednotlivá portfolia činil výnos v cizí měně 4,42 % p.a. v případě eurového portfolia, resp. 2,03 % p.a. u dolarového portfolia. Souhrnný korunový výnos, který zahrnuje i kurzové rozdíly, byl vykázán v úrovni 0,76 % p.a. V absolutním vyjádření ovlivnila správa devizových rezerv hospodaření banky kladným saldem nákladů a výnosů ve výši 43 801 mil. Kč. V důsledku vývoje cen na zahraničních trzích vzrostla ke konci roku 2008 tržní hodnota realizovatelných dluhopisů obsažených v portfoliu banky. Při jejich následném prodeji v roce 2009 proto ČNB zaúčtovala ve srovnání s předchozím obdobím vyšší kapitálové zisky. Nezanedbatelný výnos vyplynul rovněž z externě spravovaného akciového portfolia banky, neboť od března 2009 vzrostly ceny jednotlivých titulů obsažených v akciových indexech, do nichž banka investovala.

V souladu s účetními předpisy přeceňuje ČNB dluhopisy obsažené ve svém portfoliu na jejich tržní hodnotu. V důsledku vývoje cen na zahraničních trzích meziročně poklesly oceňovací rozdíly k těmto dluhopisům o 20 321 mil. Kč na konečný stav ve výši 4 176 mil. Kč k 31. prosinci 2009.

Graf č. 4 – Vývoj kumulovaných nákladů a výnosů ze správy devizových rezerv ČNB v roce 2009 – včetně vlivu přecenění dluhopisů

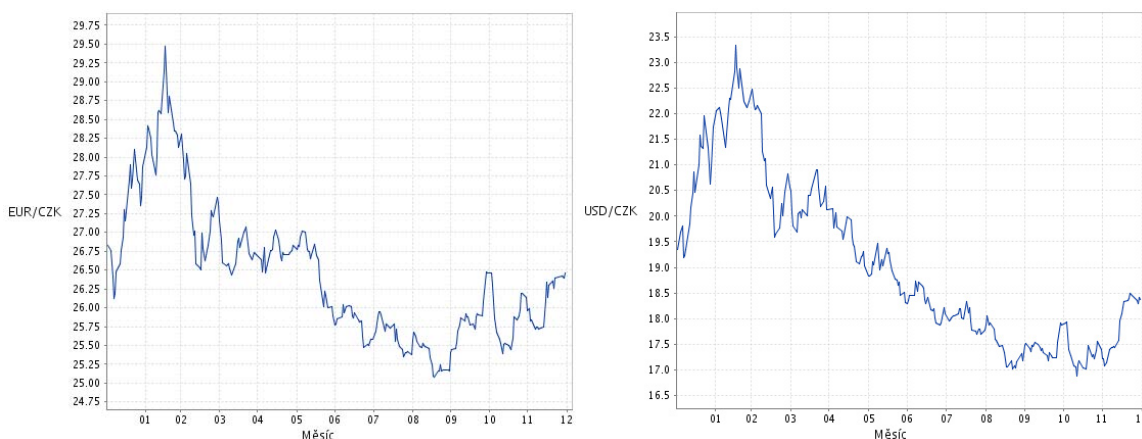
Ke konci roku 2009 činil objem devizových rezerv v přepočtu 27 577 mil. EUR, což představuje meziroční nárůst o 1 377 mil. EUR. K navyšování eurové velikosti devizových rezerv přispívaly externí toky do portfolií, které plynuly především z devizových obchodů s klienty ČNB. Dalším významným faktorem bylo navýšení devizového vkladu Národního fondu a vlastní výnos portfolií. Naopak za snížením velikosti devizových rezerv stála změna kurzu EUR/USD a dále pravidelné odprodeje části výnosů devizových rezerv. Velikost devizových rezerv je již několik posledních let nad úrovní plynoucí z potřeb měnové politiky. ČNB se proto v předchozích letech rozhodla jejich výši korigovat průběžnými odprodeji, a tím omezovat riziko spojené s otevřenou devizovou pozicí (devizové rezervy denominované v cizích měnách dlouhodobě tvoří téměř 90 % aktiv banky, pasiva jsou naopak denominována převážně v českých korunách). Odprodej výnosů je prováděn postupně a v malých objemech z důvodu omezení dopadu na kurz domácí měny.

V souvislosti s finanční a ekonomickou krizí provedla ČNB v průběhu roku 2009 řadu opatření s cílem snížit finanční rizika spojená se správou devizových rezerv. Na naléhavosti ztrácela opatření eliminující rizika spojená s jednotlivými bankami. S postupujícím zadlužováním veřejných rozpočtů a zvyšováním záruk finančním systémům daných zemí se zhoršovala finanční situace samotných států. Na ty se zaměřila pozornost trhů a ratingových agentur. Tomuto vývoji odpovídala i opatření přijatá ČNB. Pokračoval trend přechodu od krizového řízení ve formě individuálních omezení a zákazů uplatňovaný od druhého pololetí 2008 směrem k formulaci nové kreditní politiky ČNB.

II. 2. 3. Kurzové rozdíly

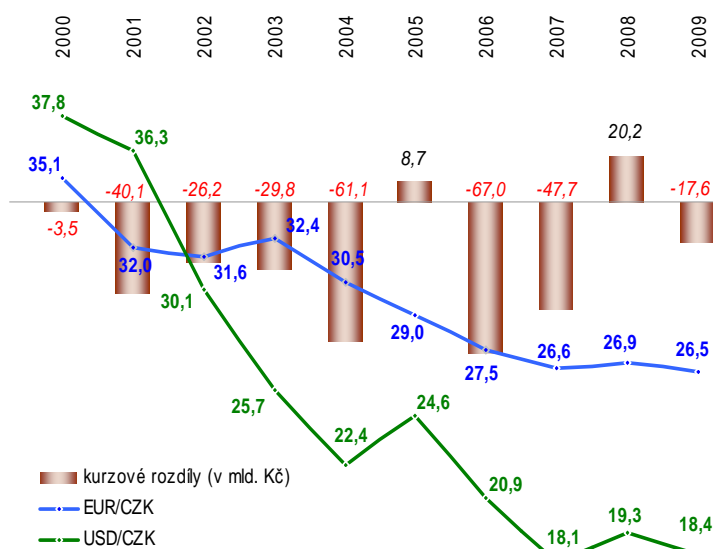
Volatilita kurzů hlavních rezervních měn (EUR a USD) vůči domácí měně byla v průběhu roku 2009 poměrně vysoká. Pod vlivem odlivu kapitálu, motivovaného především obavami investorů z budoucího vývoje regionu, koruna výrazně oslabovala až do poloviny února. Vzhledem ke značným rozdílům mezi jednotlivými zeměmi regionu se tok krátkodobého kapitálu následně obrátil a koruna začala opět rychle posilovat. Poté došlo k jisté stabilizaci způsobené poklesem aktivit krátkodobého kapitálu, který byl částečně vyvolán nejistotou ohledně budoucího vývoje. V další fázi roku koruna posilovala pod vlivem poklesu averze vůči riziku celého středoevropského regionu (vůči dolaru výrazněji, což souviselo s oslabováním dolaru vůči většině světových měn). V závěru roku ovlivňovaly kurz koruny především pohyby krátkodobého kapitálu. K mírnému oslabení kurzu přispěly i obavy ohledně zadlužení některých zemí.

Graf č. 5 - Vývoj kurzu koruny vůči euru a dolaru v roce 2009

Domácí měna meziročně posílila vůči oběma hlavním rezervním měnám. Vzhledem k euru posílila z hodnoty 26,930 Kč na 26,465 Kč, vůči dolaru pak z 19,346 Kč na 18,368 Kč. Z hlediska dopadu do hospodaření banky tak byly zaúčtovány kurzové ztráty v souhrnné výši 17 556 mil. Kč.

Graf č. 6 - Vývoj kurzových rozdílů ČNB v letech 2000 - 2009

II. 2. 4. Klientské operace

Klientské operace mají dlouhodobě kladný dopad do hospodaření ČNB. Oblast zahrnuje přijaté a placené poplatky a úroky, které ČNB účtuje při operacích se svými klienty a při poskytování služeb v rámci mezibankovního platebního styku a evidence a vypořádání obchodů s krátkodobými dluhopisy.

Na konci roku evidovala ČNB kladné saldo nákladů a výnosů v souhrnné výši 382 mil. Kč s tím, že výnosy byly zaúčtovány v celkovém objemu 865 mil. Kč a náklady ve výši 483 mil. Kč. Převážnou část výnosů banka zaúčtovala za služby poskytované v oblasti zahraničního platebního styku (532 mil. Kč), provádění mezibankovního zúčtování a služeb souvisejících s evidencí a vypořádáním obchodů s krátkodobými dluhopisy (98 mil. Kč), vedení účtů státní pokladny a mimorozpočtových prostředků (143 mil. Kč) a dále pak při hotovostních operacích realizovaných s cizí měnou (55 mil. Kč). Nákladovou stranu klientských operací tvořily především úroky z běžných a termínovaných účtů klientů v celkové výši 464 mil. Kč. Největší část (403 mil. Kč) představovaly úroky placené na běžných účtech Národního fondu, státní pokladny a státních fondů.

II. 2. 5. Ostatní operace

V minulosti evidovala ČNB v této skupině především náklady a výnosy, které vynaložila na program konsolidace bankovního sektoru. Některé kauzy tohoto programu byly již ukončeny a případné budoucí potenciální náklady, pramenící z nedořešených případů, má ČNB kryty opravnými položkami nebo vydanou Státní zárukou, případně není možné jejich výši v současné době odhadnout, a proto na ně není tvořena rezerva. Objem opravných položek banka průběžně aktualizuje, a to na základě změny odhadu návratnosti příslušných aktiv v důsledku splátek dluhů bank v likvidaci a částečného rozvrhového uspokojení ČNB v průběhu konkurzních řízení. V roce 2009 tímto způsobem banka rozpustila do svých výnosů opravné položky za bývalou AB Bankou v objemu 127 mil. Kč (v návaznosti na obdržené finanční prostředky z konkursního řízení). V rámci ostatních operací ČNB dále obdržela poplatky 12 mil. Kč za správu a vedení účtů speciálních vládních úvěrů a poskytnuté záruky. V souhrnu banka vykázala kladný dopad do hospodářského výsledku ve výši 138 mil. Kč.

Doposud neuzavřenou kauzou je problematika IPB, a. s. V červnu 2000 vyhlásila ČNB nucenou správu v IPB, a. s., a následně vydala pro věřitele IPB, a. s., záruku za závazky vyplývající z přijatých vkladů a vydaných dluhopisů, včetně příslušných úroků evidovaných v účetnictví IPB, a. s., ke dni 16. června 2000. Výše záruky za vklady je v účetnictví ČNB pravidelně aktualizována podle skutečné výše závazků s tím, že na konci roku 2009 činil zůstatek záruky 196 mil. Kč.

Po prodeji IPB, a. s., uzavřela ČNB Smlouvu a slib odškodnění, ve které se neodvolatelně a bezpodmínečně zavázala uhradit Československé obchodní bance, a. s. (dále „ČSOB“), určité škody související s převzetím IPB, a. s. V návaznosti na to vydala vláda České republiky záruku ve prospěch ČNB k pokrytí ztrát vyplývajících ze Smlouvy a slibu odškodnění. Státní záruka pokrývá pouze škody, které mohou ČNB vzniknout v důsledku odškodnění ČSOB za ztráty (škody) vyplývající z neevidovaných závazků IPB, a. s., převzatých ČSOB.

Dne 6. listopadu 2002 obdržela ČNB jednostranné závazné prohlášení ČSOB, podle kterého budou veškeré nároky na peněžité plnění ČNB vůči ČSOB na základě Smlouvy a slibu odškodnění ze strany ČSOB uplatněny a ze strany ČNB uhrazeny do

31. prosince 2016 a celková částka odškodnění dosáhne maximálně 160 mld. Kč. V návaznosti na toto prohlášení očekává ČNB možné plnění ze Státní záruky ve stejném nebo menším rozsahu. Dne 28. června 2004 obdržela ČNB Závazné prohlášení ČSOB, jehož přílohou je konečný seznam možných plnění ze Smlouvy a slibu odškodnění. Převzetí tohoto Závazného prohlášení ze strany ČNB ovšem neznamená potvrzení či schválení jednotlivých nároků uvedených v příloze, nicméně ze strany ČSOB již nemohou být vzneseny další nároky na plnění ze Smlouvy a slibu odškodnění, pokud již nejsou obsaženy v konečném seznamu možných plnění ze Smlouvy a slibu odškodnění.

Do 31. prosince 2009 ČNB poskytla ČSOB v souvislosti se Smlouvou a slibem odškodnění zálohy ve výši 2 629 mil. Kč a konečná plnění ve výši 405 mil. Kč. V návaznosti na vystavenou Státní záruku obdržela ČNB od Ministerstva financí ČR zálohy a konečná plnění ze záruky. Cizoměnová část vyplacených záloh se v důsledku posílení domácí měny od doby vyplacení těchto záloh (v roce 2002) snížila o 14 mil. Kč. Celková výše budoucích možných plnění ze Smlouvy a slibu odškodnění může tak ještě činit 156 952 mil. Kč.

ČNB prozatím netvoří rezervu na případná další plnění ze Smlouvy a slibu odškodnění, protože objem dosud poskytnutých plnění ze Smlouvy a slibu odškodnění, která by nebyla kryta Státní zárukou, byl marginální a ČNB v současné době nemůže spolehlivě stanovit konečný objem případných plnění vůči ČSOB ze soudních sporů nebo škod, které ČSOB utrpí, na něž se Státní záruka nevztahuje, a tudíž by mohly být nákladem ČNB.

ČNB odmítla poskytnout plnění v souvislosti s případy nároků vznesených ČSOB podle Smlouvy a slibu odškodnění, u nichž ČNB zastává názor, že nejsou podle této smlouvy odškodnitelné. V kauze Agrobanky Praha, a. s., evidovala ČNB na konci roku 2009 ve svojí podrozvahové evidenci vydanou záruku v celkové výši 4 000 mil. Kč. ČNB však nevytváří rezervu na případná plnění z této záruky vydané v souvislosti s prodejem části Agrobanky Praha, a. s., jelikož riziko plnění považuje na základě dostupných informací a vyhodnocení situace externími právními zástupci za nevýznamné.

V souvislosti s transakcemi, které ČNB prováděla v minulosti při výkonu své úlohy podporovat a udržovat stabilitu bankovního sektoru, je proti ČNB či třetím osobám vedeno několik soudních a rozhodčích řízení, jejichž negativní výsledek by mohl ovlivnit hospodaření ČNB. Na základě spolupráce s externími právními kanceláři a na základě vlastního posouzení těchto sporů ČNB považuje za nepravděpodobné, že výsledky těchto sporů budou mít významný dopad na finanční pozici ČNB, a proto na ně není tvořena rezerva.

II. 3. Oblast emise a správy peněz

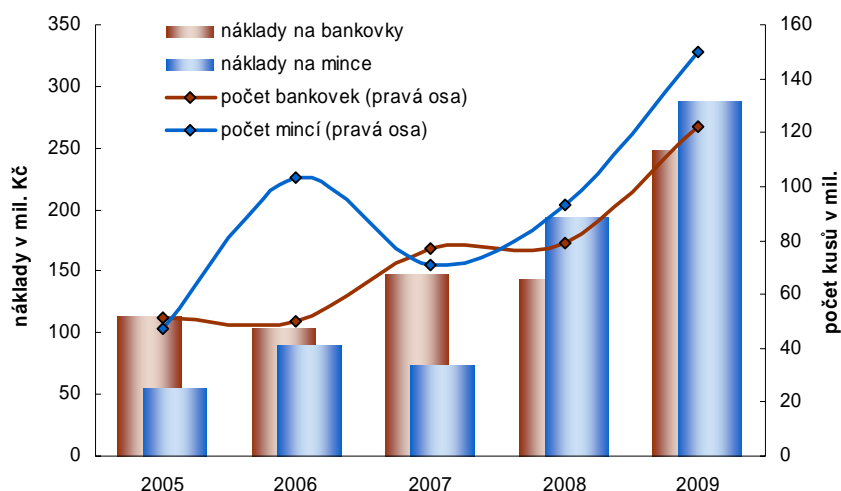
Množství nakupovaných bankovek a mincí vychází z plánu výroby schváleného bankovní radou ČNB. Na jeho základě objednává ČNB u svých dodavatelů výrobu požadovaného množství českých peněz. U dodávek bankovek je výhradním dodavatelem Státní tiskárna cenin Praha a v případě mincí z obecného kovu a mincí pamětních je ražba realizována Českou mincovnou, a. s.

údaje uvedeny v mil. Kč

rok	náklady	výnosy	saldo
2009	538	272	-266
2008	342	104	-238

Jako v předchozích letech pokračovala ČNB i v roce 2009 v doplňování v minulosti snížených zásob peněz (v souvislosti s tehdy předpokládaným datem zavedení eura v ČR), což mělo nezanedbatelný dopad na výši nákladů vynaložených v této oblasti.

Graf č. 7 - Vývoj nákladů ČNB na nákup českých peněz v letech 2005 – 2009

V roce 2009 odebrala ČNB od Státní tiskárny cenin Praha 122 mil. kusů bankovek různých nominálních hodnot, za což zaplatila 248 mil. Kč. Na dodávky mincí z obecného kovu a stříbrných a zlatých pamětních mincí v celkovém počtu 150 mil. kusů banka vynaložila 288 mil. Kč, z toho 249 mil. Kč připadlo na dodávky mincí z obecného kovu. Meziroční nárůst nákladů byl ovlivněn především vyšším počtem vyrobených bankovek a mincí a do jisté míry i odlišnou skladbou jednotlivých nominálních hodnot objednaných do výroby.

Finanční prostředky vynaložené na přípravu platidel činily 2 mil. Kč. Vzhledem k dokončení projektu inovace českých bankovek nebyly v roce 2009 čerpány žádné náklady na ochranu platidel.

Výnosy v oblasti emise a správy oběživa činily 272 mil. Kč, což je meziroční nárůst o 168 mil. Kč. V souvislosti s ukončením výměny neplatných mincí nominální hodnoty 10 a 20 haléřů k 31. říjnu 2009 zaúčtovala ČNB jednorázový výnos ve výši 157 mil. Kč. Tržby z prodeje numismatického materiálu meziročně mírně vzrostly na 96 mil. Kč (prodej pamětních stříbrných a zlatých mincí). Poplatky přijaté od bank v souvislosti s hotovostními operacemi a zpracováním bankovek a mincí činily 16 mil. Kč.

II. 4. Oblast provozní

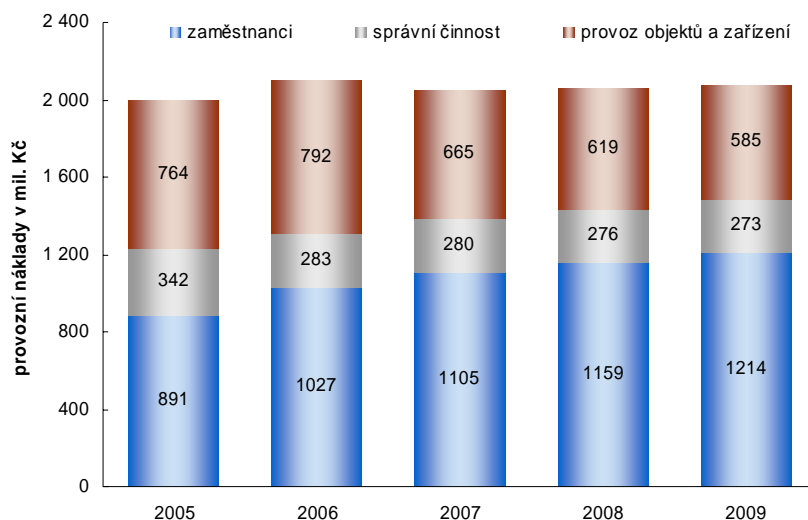
Provozní náklady a výnosy jsou sledovány v členění podle účelovosti vynakládaných prostředků ve třech základních skupinách. Jedná se o zaměstnance, správní činnost a provoz objektů a zařízení.

údaje uvedeny v mil. Kč			
rok	náklady	výnosy	saldo
2009	2 072	114	-1 958
2008	3 117	1 172	-1 945

V roce 2009 bylo v provozní oblasti vykázáno celkové záporné saldo nákladů a výnosů ve výši 1 958 mil. Kč. Ve srovnání s předchozím rokem se jedná o navýšení záporného salda o 13 mil. Kč (tj. o 0,7 %), což bylo ovlivněno zejména nárůstem osobních nákladů. V dalších oblastech provozní činnosti se náklady banky díky tlaku na hospodárnost snížily nebo zůstaly na stejné úrovni.

Následující graf zobrazuje vývoj celkového objemu provozních nákladů v období let 2005 až 2009, včetně jejich vnitřní struktury (náklady na správní činnost byly očištěny o tvorbu opravných položek vytvořených k provozním pohledávkám ČNB).

Graf č. 8 - Porovnání provozních nákladů ČNB v letech 2005 - 2009

II. 4. 1. Zaměstnanci

Náklady na zaměstnance, které zahrnují mzdové náklady včetně náhrad při dočasné pracovní neschopnosti, zákonné odvody pojistného a ostatní sociální náklady (připojištění, zdravotní péče a stravování), a náklady na vzdělávání dosáhly v roce 2009 objemu 1 214 mil. Kč a oproti předchozímu roku vzrostly o 4,8 %.

Mzdové náklady na zaměstnance ČNB v roce 2009 činily 870,8 mil. Kč, tj. o 5,9 % více než v roce 2008. Z toho největší část mzdových nákladů byla vyplacena na mzdy zaměstnanců ČNB (860,6 mil. Kč) a dále pak na ostatní osobní náklady a náhrady při dočasné pracovní neschopnosti (10,2 mil. Kč). Průměrná měsíční mzda dosáhla výše 48 766 Kč a meziroční nárůst průměrné mzdy činil 5,0 %. Vyšší nárůst mzdových nákladů oproti nárůstu průměrné mzdy byl způsoben vyšším naplněním neobsazených pracovních pozic v průběhu roku 2009 a rovněž vyplácením náhrad při dočasné pracovní neschopnosti, které jsou nově od 1. ledna 2009 vypláceny organizací. Průměrný evidenční

počet zaměstnanců přepočtený na plný pracovní úvazek činil v roce 2009 1 470,6 a vzrostl tak oproti roku 2008 o 0,8 %.

Členům bankovní rady byly v roce 2009 vyplaceny mzdy v tomto objemu:

	hrubá mzda v Kč ^{*)}	čistá mzda v Kč ^{**)}
Zdeněk Tůma	4 585 269	3 761 646
Mojmír Hampl	3 779 185	3 076 474
Miroslav Singer	3 802 881	3 089 496
Robert Holman	3 171 992	2 553 240
Pavel Řežábek	3 207 796	2 569 434
Vladimír Tomšík	3 183 472	2 523 918
Eva Zamrazilová	3 195 476	2 591 002

*) Hrubá mzda zahrnuje základní mzdu, náhrady mezd za dovolenou, odměny za výsledky práce a mzdové zvýhodnění za práci ve dnech pracovního klidu.

***) Čistá mzda je hrubá mzda po odečtení „stropovaného“ pojistného na veřejné zdravotní pojištění, pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a daně z příjmu a připočtení slevy na dani na poplatníka a daňového zvýhodnění na vyživované dítě.

Odvody zákonného pojistného (tj. pojistného na veřejné zdravotní pojištění, pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání) a sankčního odvodu za nesplnění povinného podílu osob se změněnou pracovní schopností na celkovém počtu zaměstnanců dosáhly částky 284,7 mil. Kč. Ostatní sociální náklady činily 24,7 mil. Kč. Největší část z nich (19,2 mil. Kč) představovaly příspěvky poskytnuté zaměstnancům na jejich životní a penzijní připojištění.

Na vzdělávání zaměstnanců bylo vynaloženo 33,8 mil. Kč. Prostředky byly vynaloženy na kurzy a semináře pořádané v zahraničních centrálních bankách a v jiných zahraničních finančních institucích a na dlouhodobé studijní pobyty v zahraničí, v tuzemsku pak na jazykovou výuku, na kurzy informačních technologií pro specialisty i uživatele, na vysoce odborné a specializované finanční a ekonomické kurzy a na další vzdělávací programy, zejména na manažerské vzdělávání a kurzy komunikačních dovedností.

II. 4. 2. Správní činnost

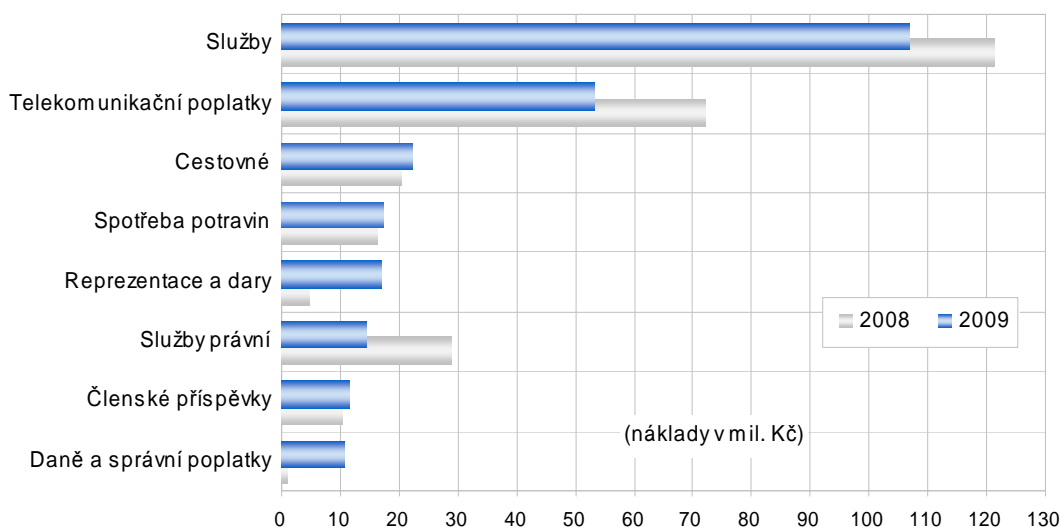
Náklady a výnosy realizované ve správní činnosti se vztahují ke konkrétní činnosti jednotlivých organizačních útvarů ústředí, poboček ČNB a činnosti Finančního arbitra České republiky. Jedná se např. o náklady za nakupované služby, telekomunikační poplatky, cestovné (včetně pracovních cest na pravidelná zasedání v rámci ESCB, které je ČNB povinna financovat), spotřebu potravin pro závodní stravování, spotřebu tiskopisů a kancelářských potřeb a reprezentaci. Kromě výše uvedených nákladů se do správní činnosti promítá též případná tvorba opravných položek k provozním pohledávkám a odpis těchto pohledávek.

Na správní činnosti vynaložila banka v roce 2009 náklady v souhrnné výši 273 mil. Kč. Vzhledem k tomu, že v roce 2008 ČNB po skončení konkursního řízení úpadce Pozemní stavby Zlín-Group, a. s., odepsala do nákladů zbývající část neuhrazených pohledávek, vzniklých zejména z titulu uplatnění smluvních pokut, v úhrnné výši 1 057 mil. Kč (současně byla do výnosů rozpuštěna opravná položka plně pokrývající objem odepsaných pohledávek, takže dopad do hospodaření banky byl celkově neutrální),

došlo v roce 2008 k výraznému nárůstu nákladů na správní činnost. V roce 2009 byl tak v porovnání s rokem 2008 vykázán pokles těchto nákladů o 1 066 mil. Kč, avšak po očištění o vliv tvorby opravných položek vytvořených k provozním pohledávkám činil celkový pokles pouze 3 mil. Kč.

Přehled vybraných nákladových položek obsažených ve správní činnosti, jejichž čerpání přesáhlo objem 10 mil. Kč, zobrazuje následující graf.

Graf č. 9 – Porovnání nákladů na správní činnost

Poznámka: Nárůst v položce reprezentace a dary byl způsoben zaúčtováním pořizovací ceny dvou speciálních doprovodných vozidel a dalšího vybavení (v celkové výši 11,9 mil. Kč), které ČNB poskytla Policii ČR v souladu s uzavřenou dohodou o spolupráci, týkající se zajišťování transportů peněz.

Výnosy dosažené ve správní činnosti byly zaúčtovány v celkovém objemu 82 mil. Kč. Největší podíl (ve výši 45 mil. Kč) připadl na poplatky, které ČNB vyměřila při dohledu nad finančními trhy - zejména se jednalo o správní poplatky za registraci zprostředkovatelů pojišťovacích služeb. Významný objem výnosů byl pak dosažen za služby gastrokomplexu (závodní stravování, bankovní kantýna a klub), a to ve výši 19 mil. Kč.

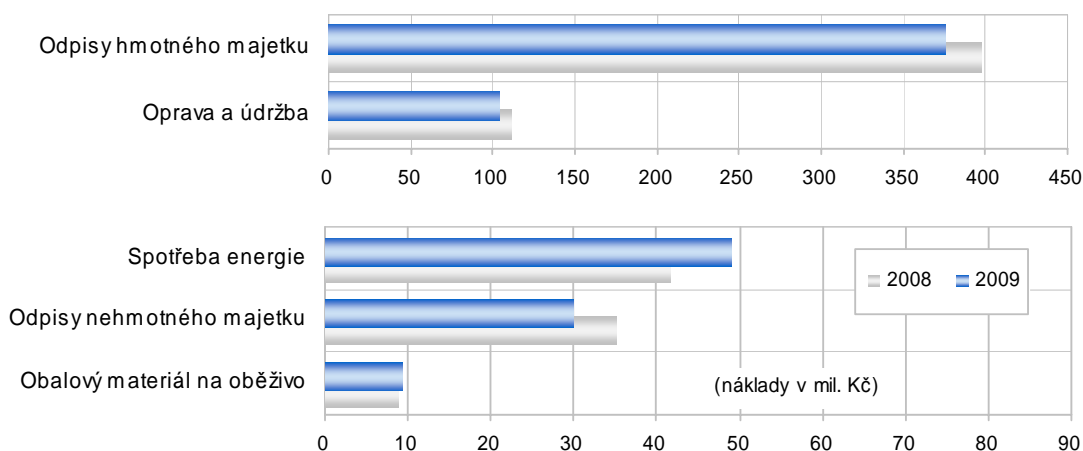
II. 4. 3. Provoz objektů a zařízení

Náklady na provoz objektů a zařízení zahrnují zejména odpisy hmotného a nehmotného majetku, opravy a údržbu majetku, spotřebu energie, paliv a spotřebu provozního materiálu.

Náklady na provoz objektů a zařízení dosáhly výše 585 mil. Kč, což je meziroční pokles o 34 mil. Kč. Důvodem poklesu byly jednak nižší odpisy, které vplynuly z vyššího stupně odepsanosti hmotného i nehmotného majetku banky (zejména výpočetní techniky včetně software), a dále pak nižší náklady vynaložené na opravu a údržbu realizovanou zejména v oblasti zabezpečovacích zařízení a informačních technologií. Úspora nákladů - v porovnání s předchozím rokem - byla realizována v návaznosti na výběr nového obchodního partnera a uzavření výhodnějších obchodních podmínek pro poskytování servisních služeb. K mírnému zvýšení nákladů naopak došlo v položce spotřeby elektrické energie, a to v důsledku zvýšení cen při zachování stejné spotřeby. Zbývající náklady vynaložené na zajištění provozu objektů a zařízení banky se pohybovaly přibližně na úrovni předchozího roku.

Přehled vybraných nákladových položek obsažených v provozu objektů a zařízení, jejichž čerpání přesáhlo objem 10 mil. Kč, zobrazuje následující graf.

Graf č. 10 – Porovnání nákladů na provoz objektů a zařízení

Výnosy byly zaúčtovány ve výši 31 mil. Kč a souvisely s přijatým nájemným ve výši 25 mil. Kč (jednalo se zejména o pronájem nebytových prostor banky) a s prodejem majetku ve výši 6 mil. Kč.

Konzistentnost údajů roční zprávy o výsledku hospodaření ČNB s účetní závěrkou, resp. s rozpočtem ČNB

Struktura nákladů a výnosů používaná v tomto materiálu je v porovnání se strukturou účetní závěrky v některých případech odlišná, přičemž celková suma nákladů a výnosů ČNB je v obou případech shodná. Důvodem odlišné struktury je skutečnost, že z hlediska hospodaření ČNB jsou jednotlivé položky nákladů a výnosů sledovány a hodnoceny podle účelu vynakládaných prostředků, což umožňuje snadnější orientaci z hlediska řízení jednotlivých činností, zatímco výkaz zisku a ztráty poskytuje přehled o dosažených nákladech a výnosech z pohledu druhového.

Vedle hospodářského výsledku vyhodnocuje Česká národní banka i plnění rozpočtu ČNB, který je zaměřen na podrobné sledování finančních výdajů v oblasti provozu a pořízení majetku. Tím má ČNB vytvořenou další informační základnu, kterou využívá ke svému vnitřnímu finančnímu řízení, tedy nejen pro sledování vývoje jednotlivých položek za celou banku, ale také podle jednotlivých organizačních útvarů ČNB. Výhodou této informační soustavy je také to, že umožňuje operativně sestavit potřebnou strukturu dat a reagovat tak na aktuální potřebu ČNB. Struktura a výše jednotlivých položek rozpočtu ČNB je proto odlišná od struktury účetních nákladů, které jsou zaměřeny spíše na vykazovací povinnost vůči externím subjektům (do rozpočtu ČNB se nepromítají např. odpisy ani vlivy časového rozlišení).

Vyhodnocení čerpání rozpočtovaných prostředků k 31. prosinci 2009 podle souhrnných položek výdajů na provoz (tj. porovnání dosažené skutečnosti se stanoveným rozpočtem ČNB) je obsahem přílohy č. 3.

III.

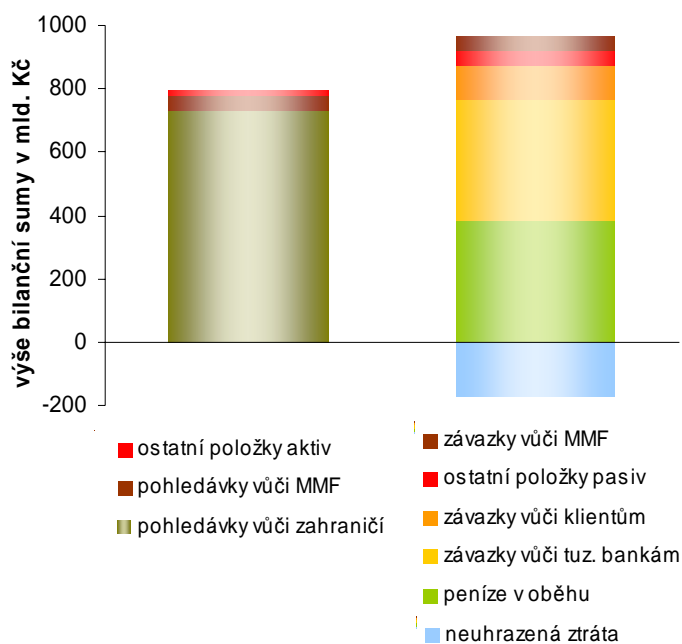
Aktiva a pasiva

III. 1. Shrnutí – celkově

Celková bilanční suma ČNB činila ke konci roku 2009 celkem 794 mld. Kč, což představuje meziroční nárůst o 10 mld. Kč. Struktura bilance se zásadně nezměnila. Na straně aktiv připadl 92% podíl na pohledávky vůči zahraničí a 6% podíl na pohledávky vůči MMF. Od konce roku 2008 ČNB umožňuje obchodním bankám využívat nový typ mimořádných reverzních repo operací, jejichž cílem byla podpora likvidity bankovního sektoru a hladké fungování trhu se státními dluhopisy. Z důvodu nezájmu tuzemských bank byla četnost využívání tohoto nástroje minimální a na konci roku 2009 evidovala ČNB z tohoto titulu ve své bilanci pohledávku pouze za jedním subjektem. V pasivech tvořily závazky vůči tuzemským bankám a peníze v oběhu dvě největší bilanční položky s 48% podílem na celkovém objemu pasiv. K objemově významnějším položkám pasiv patřila rovněž kumulovaná účetní ztráta ČNB. Její výše v návaznosti na použití zisku z roku 2008 meziročně poklesla. Použitím zisku z roku 2009 pak došlo k dalšímu snížení neuhrazené ztráty z předchozích období, a to na hodnotu 152 mld. Kč.

Přehled absolutních hodnot jednotlivých položek aktiv a pasiv ČNB na konci roku 2009 a 2008 je uveden v příloze č. 2.

Graf č. 11 - Struktura aktiv a pasiv ČNB k 31. prosinci 2009

III. 2. Popis věcného obsahu vybraných položek aktiv a pasiv

III. 2. 1. Aktiva

Pohledávky vůči zahraničí představují nakoupené dluhopisy (zatříděné bankou do realizovatelného portfolia), akcie, prostředky uložené na termínovaných a běžných účtech u bank v zahraničí, prostředky poskytnuté do reverzních repo úvěrů a valuty v držení ČNB. Výše pohledávek z realizovatelných dluhopisů je vykazována po přecenění na reálnou hodnotu včetně naběhlého úrokového výnosu. Zisky a ztráty vyplývající ze změny reálné

hodnoty akcií se vykazují přímo ve výkazu zisku a ztráty. Z celkového objemu pohledávek ve výši 733 mld. Kč tvořily 92% podíl cenné papíry (dluhopisy a akcie). Zbývající část představovaly finanční prostředky vložené do reverzních repo operací, termínované vklady, běžné účty a zásoby valut na pokladnách. Meziroční změna celkové korunové výše pohledávek (nárůst o 25 mld. Kč) vyplývá z pohybu měnových kurzů rezervních měn, tržního výnosu z investičních aktivit, odprodeje výnosů z předchozích období a dále provádění klientských operací.

Pohledávky vůči MMF představují členský podíl ČNB v Mezinárodním měnovém fondu, prostředky uložené nad rámec členského podílu a prostředky banky ve zvláštních právech čerpání. Celková výše pohledávek meziročně vzrostla o 23 mld. Kč, neboť v souvislosti s vývojem na finančních trzích se MMF rozhodl navýšit alokaci SDR (jedná se o formu dlouhodobého úvěru) jednotlivým členským zemím. ČNB tím vzrostly finanční prostředky ve zvláštních právech čerpání. Celková výše pohledávek vůči MMF činila k 31. prosinci 2009 48 mld. Kč.

Ostatní položky aktiv dosáhly celkové výše 13 mld. Kč. V této skupině jsou agregována zbývající aktiva ČNB. Jedná se o níže uvedené bilanční položky (setříděné sestupně podle objemu na konci roku 2009):

- ostatní aktiva ve výši 7 mld. Kč. Bilanční položka zahrnuje akcie BIS (2,9 mld. Kč), jejichž držba vyplývá z členství ČNB v této mezinárodní instituci, a podíl ČR na kapitálu ECB, který činil ke konci roku 5,8 mil. EUR. Ostatní aktiva dále obsahují poskytnuté zálohy vyplývající ze Smlouvy a slibu odškodnění, ocenění termínovaných obchodů na reálnou hodnotu, zásoby provozního materiálu, poskytnuté zaměstnanecké úvěry a další pohledávky za zaměstnanci banky a odběrateli. V této položce se rovněž vykazují úvěry poskytnuté bývalým bankám v souvislosti s konsolidací bankovního sektoru. Reálná hodnota pohledávek za bývalými bankami je plně pokryta vytvořenými opravnými položkami;
- hmotný a nehmotný majetek ČNB v zůstatkové hodnotě 5 mld. Kč;
- zlato ve výši 0,8 mld. Kč. Jedná se o zlaté rezervy nacházející se ve správě centrální banky v podobě raženého nebo neraženého zlata. Zlato je v účetnictví ČNB oceněno historickou cenou. Jeho tržní hodnota by k 31. prosinci 2009 činila 8 347 mil. Kč. Při vstupu do Eurosystemu by zlato mělo být podle metodiky ECB přeceněno na tržní cenu.

III. 2. 2. Pasiva

Peníze v oběhu představují závazek emisní banky z titulu vydaných bankovek a mincí, které se nacházejí u bank a veřejnosti. Celková výše oběživa činila 387 mld. Kč. Historicky se tak jedná o první meziroční pokles českého oběživa od roku 1993, a to o 12 mld. Kč, ve kterém se odráží vysoká srovnávací základna, tj. výrazné zvýšení oběživa po prohloubení globální finanční a ekonomické krize na konci roku 2008. V oběhu se na konci roku 2009 nacházely bankovky v objemu 377 mld. Kč a mince ve výši 10 mld. Kč.

Závazky vůči tuzemským bankám zahrnují závazky ČNB z titulu repo operací, povinných minimálních rezerv bank a ostatních vkladů tuzemských bank. Z celkového objemu závazků připadlo na repo operace s cennými papíry 332 mld. Kč, na povinné minimální rezervy bank, do kterých se promítá i zůstatek na účtech pro výběr a skládání hotovostí bank, 43 mld. Kč a na přijaté krátkodobé vklady 6 mld. Kč. Na konci roku 2009 tak ČNB evidovala závazky vůči tuzemským bankám v celkové výši 381 mld. Kč. Ve

srovnání s koncem roku 2008 se jednalo o nárůst, neboť volné prostředky státu byly v předchozích letech vždy na konci roku převáděny do centrální banky na pokrytí schodku hospodaření státní pokladny, a ČNB je proto nemusela sterilizovat prostřednictvím repo operací. Avšak na konci roku 2009 byly volné finanční prostředky ponechány u obchodních bank, takže ČNB je byla nucena sterilizovat. Objem repo operací zůstal na úrovni, kterou banka vykazovala po většinu roku 2009. Průměrná úroveň repo operací v průběhu roku 2009 byla nižší než v roce 2008, neboť bankovnímu sektoru se objem volné likvidity snížil.

Závazky vůči klientům (státu a ostatním veřejným institucím) činily 108 mld. Kč. ČNB vede podle § 33 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, pro stát, jeho organizační jednotky a další subjekty soustavu příjmových, výdajových a dalších běžných a vkladových účtů. Dále se v této bilanční položce vykazují vklady státních fondů, mimorozpočtové prostředky organizačních složek státu, které nejsou součástí souhrnného účtu státní pokladny, vklady přijaté od EU k financování vybraných projektů a ostatní závazky vůči ostatním veřejným institucím. Objemově nejvýznamnější položkou byly účty Národního fondu (vedené v cizí měně) ve výši 62 mld. Kč, státní fondy 20 mld. Kč a vklady mimorozpočtových prostředků v objemu 18 mld. Kč.

Závazky vůči MMF byly evidovány v objemu 43 mld. Kč a souvisely s přijatými vklady a účty MMF u ČNB. Meziroční nárůst souvisel s alokací SDR, které MMF stanovil všem členům této mezinárodní instituce.

Výše **neuhrazené ztráty z předchozích období** činila na konci roku 2009 celkem 171 mld. Kč. Po rozdělení hospodářského výsledku za rok 2009 činí celková neuhrazená ztráta 152 mld. Kč.

V **ostatních položkách pasiv** jsou agregována zbývající pasiva ČNB. Jedná se o níže uvedené bilanční položky (setříděné sestupně podle objemu na konci roku 2009):

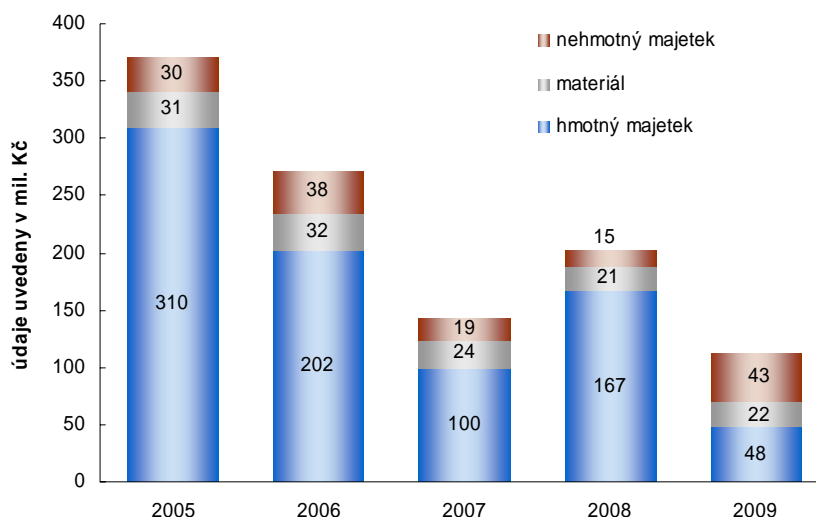
- zisk za účetní období ve výši 18,5 mld. Kč (jedná se o hospodářský výsledek ČNB za rok 2009);
- oceňovací rozdíly ve výši 7 mld. Kč. Jedná se o oceňovací rozdíly z přecenění realizovatelných cenných papírů na reálnou hodnotu a dále o kurzové rozdíly z přepočtu realizovatelných akcií a podílů vyjádřených v cizí měně na domácí měnu;
- základní kapitál a fondy (jedná se o statutární fond a rezervní fondy tvořené ze zisku) ve výši 9 mld. Kč;
- ostatní pasiva ve výši 9 mld. Kč. Z hlediska objemu jsou zde evidovány především zálohy přijaté od MF ČR v souvislosti s vydanou státní zárukou, finanční zdroje EU a závazky vůči Evropskému společenství, ocenění termínovaných obchodů reálnou hodnotou, běžné a termínované vklady zaměstnanců ČNB atd.;
- závazky vůči zahraničí ve výši 2 mld. Kč. Věcně se jedná především o vklady ze zahraničních bank;
- rezervy vytvořené v objemu 0,2 mld. Kč, které pokrývají záruky vydané ve prospěch klientů.

III. 3. Výdaje na pořízení majetku

V roce 2009 bylo na pořízení majetku čerpáno 113 mil. Kč, tj. o 44 % méně než v roce 2008. Na rozdíl od předchozích let, kdy probíhala a byla dokončena obnova strojů na počítání a zpracování bankovek a dále se provedly nákladnější úpravy a rozšíření systémů domovních technologií v objektu ústředí, nebyly v roce 2009 realizovány žádné investiční akce tohoto rozsahu. Tím došlo k poklesu výdajů na hmotný majetek o 119 mil. Kč. Výdaje na pořízení nehmotného majetku byly ve srovnání s rokem 2008 naopak vyšší o 28 mil. Kč, a to především z důvodu pořízení nových SW licencí (zejména pro potřeby controllingu a nákladového účetnictví) a nutných úprav provozovaných SW (zejména v oblasti statistiky). Přibližně stejný objem prostředků v porovnání s rokem 2008 pak byl vynaložen na nákup materiálu.

V následujícím grafu jsou uvedeny výdaje na pořízení majetku v roce 2009 ve srovnání s předchozími lety.

Graf č. 12 - Výdaje na pořízení majetku ČNB v letech 2005 - 2009

Vyhodnocení čerpání rozpočtovaných prostředků k 31. prosinci 2009 (tj. porovnání dosažené skutečnosti se stanoveným rozpočtem ČNB) je obsahem přílohy č. 3.

III. 3. 1. Výdaje na pořízení hmotného majetku

Výdaje na pořízení hmotného majetku dosáhly v roce 2009 částky 48 mil. Kč. Z hlediska objemu bylo nejvíce finančních prostředků vynaloženo na výpočetní techniku, kde bylo do hardware investováno 17 mil. Kč. Prostředky byly použity zejména na obnovu osobních počítačů, obnovu nebo pořízení nových diskových polí, serverů, tiskáren a multifunkčních reprografických zařízení.

Výdaje na techniku pro úschovu, manipulaci a zpracování hotovostí představovaly objem 14 mil. Kč. Prostředky byly především použity na úpravu stávajících strojů na zpracování bankovek (umožňující zpracovávání bankovek vzoru 2009). Dále bylo pořízeno zařízení na kontrolu a počítání mincí a byla realizována částečná obnova stolních zařízení pro práci s hotovostí.

Výdaje do oblasti staveb, budov a pozemků dosáhly 6 mil. Kč. Částka byla čerpána na proplacení části zádržného z investiční akce „Výstavba záložního pracoviště ČNB Praha Zličín“, na rozčlenění klientské haly pobočky Brno bezpečnostními oddělovacími stěnami a na úpravy a rozšíření elektroinstalací a datových rozvodů v objektu ústředí. Kromě toho byla provedena obnova zařízení UPS v pobočkách České Budějovice, Hradec Králové, Brno a Ostrava.

Na zabezpečovací zařízení byly vynaloženy 4 mil. Kč. V souvislosti s požadovaným celkovým zvýšením bezpečnosti objektů banky a jejich specifických provozů byla provedena úprava vstupu do peněžního provozu v pobočce Praha a byl rozšířen systém zabezpečení přístupu do budovy a do klientské haly v pobočce Ostrava. Dále byla v pobočce Ostrava provedena úprava a doplnění kamerového systému peněžního provozu.

V průběhu roku byla realizována obnova 6 ks osobních vozidel pro potřeby mimopražských poboček v rozsahu necelých 3 mil. Kč.

III. 3. 2. Výdaje na pořízení materiálu

Na pořízení materiálu byla v roce 2009 vynaložena částka 22 mil. Kč, přičemž téměř polovina tohoto objemu představovala nákup obalového materiálu na bankovky a mince. Další prostředky sloužily k nákupu kancelářských potřeb, náhradních dílů a spotřebního materiálu pro výpočetní techniku, materiálu na údržbu a ostatního provozního materiálu.

III. 3. 3. Výdaje na pořízení nehmotného majetku

Nehmotný majetek byl pořízen v hodnotě 43 mil. Kč, přičemž se jednalo o programové vybavení. Největší objem výdajů byl vynaložen na SW licence pro oblast controllingu a nákladového účetnictví a na úpravu SW pro sběr a zpracování statistických dat a informací. Dále byly pořízeny SW sloužící pro kvalitnější zabezpečení přístupu k informačním technologiím a přístupu do Internetu, SW pro zabezpečení síťového propojení centrálních bank EU a licence pro potřeby nových diskových polí a serverů. Pro oblast bankovních obchodů byl pořízen SW distribuce tržních dat, pro oblast bankovních dohledů aktuárský SW a pro oblast řízení rizik a podpory obchodů SW pro kontrolu zahraničních plateb. Kromě toho byly provedeny úpravy a změny provozovaných informačních systémů (např. pro personální práci, pro registraci pojišťovacích zprostředkovatelů, pro správu dokumentů a spisovou službu).

Pořizování majetku a služeb v ČNB

Základním právním předpisem pro výběr dodavatelů při pořizování majetku nebo služeb v ČNB je zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, a na něj navazující vnitřní pokyny ČNB, které tento zákon aplikují do podmínek banky. V pokynech jsou stanoveny postupy i pro zadávání zakázek ČNB, které nemusejí být zadávány podle zákona č. 137/2006 Sb. Tím jsou nastaveny podmínky pro zcela transparentní výběr zhotovitelů nebo dodavatelů ve všech oblastech a objemech pořizování majetku a služeb.

Proces pořizování majetku v ČNB lze v zásadě rozdělit do tří kroků. První krok začíná současně se zahájením sestavování návrhu rozpočtu ČNB na příslušné období. Organizační útvary banky předkládají svoje požadavky na zařazení jednotlivých akcí do

rozpočtu. V nich jsou specifikovány technické parametry majetku nebo požadavky na služby a dále i odhady nebo propočty předpokládaných finančních výdajů na jejich realizaci. Požadavky jsou následně prověřovány a vyhodnocovány (a to jak po stránce technické, tak i finanční) a na podkladě provedených vyhodnocení jsou pak akce, které byly shledány jako opodstatněné, zařazeny do návrhu rozpočtu. První krok je ukončen schválením návrhu rozpočtu ČNB pro příslušný rok v bankovní radě a následným rozepsáním finančních prostředků jednotlivým správcům rozpočtovaných prostředků. Konkrétní postupy pro sestavování a schvalování rozpočtu jsou stanoveny vnitřními předpisy banky.

Druhý krok procesu pořizování majetku zahrnuje výběr obchodního partnera. Při výběru je postupováno podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, resp. podle vnitřních pokynů ČNB. Příslušnými odbornými útvary banky je vypracována zadávací dokumentace a následně je podle zákona nebo interních předpisů zahájen vlastní výběr. Předložené nabídky jsou prověřovány a kontrolovány z hlediska splnění zadávacích podmínek a hodnotící komise provede posouzení a hodnocení nabídek (v ČNB je u většiny výběrů dodavatele jediným hodnotícím kritériem nejnižší nabídková cena, ale tam, kde je to vzhledem k předmětu plnění pro banku vhodné, je uplatněno kritérium ekonomicky nejvýhodnější nabídky). Následně je vyhlášena nejvhodnější nabídka a stanoveno pořadí ostatních nabídek. Uzavřením smluvního vztahu s vybraným dodavatelem končí druhý krok procesu pořizování majetku.

Obsahem třetího kroku je pak vlastní realizace obchodního případu, přičemž jeho ukončením je uvedení majetku do užívání nebo provedení sjednaných služeb.

III. 4. Stav vlastního kapitálu

K 31. prosinci 2009 evidovala ČNB v pasivech vlastní kapitál v záporné výši 136 018 mil. Kč. V porovnání s předchozím rokem došlo k prohloubení záporné výše vlastního kapitálu o 1 877 mil. Kč, a to v důsledku poklesu kladného zůstatku oceňovacích rozdílů z cenných papírů a podílů banky a kladného hospodářského výsledku ČNB.

Tabulka č. 2 – Stav vlastního kapitálu

údaje uvedeny v mil. Kč

	31. 12. 09	31. 12. 08	změna
statutární fond (základní kapitál)	1 400	1 400	0
všeobecný rezervní fond	7 773	7 773	0
ostatní rezervní fondy ze zisku	159	159	0
zvláštní rezervní fond	111	111	0
sociální fond	7	3	4
základní kapitál a fondy celkem	9 450	9 446	4
oceňovací rozdíly	6 633	26 925	-20 292
ztráta z předchozích období	-170 555	-199 640	29 085
hospodářský výsledek	18 454	29 128	-10 674
celkem	-136 018	-134 141	-1 877

IV.

Rozdělení hospodářského výsledku

Na základě § 47 odst. 2 zákona o ČNB hradí Česká národní banka ze svých výnosů nezbytné náklady na svoji činnost. Vytvořený zisk používá k doplňování rezervního fondu a dalších fondů vytvářených ze zisku a k ostatnímu použití v rozpočtované výši. Zbývající zisk odvádí do státního rozpočtu.

Česká národní banka vykázala za rok 2009 zisk v celkové výši 18 453 628 tis. Kč. Bankovní rada schválila jeho konečné rozdělení (projeví se v účetnictví roku 2010) tak, že celá částka byla použita na snížení neuhrazené ztráty z předchozích období.²⁾

I po provedení úhrady zůstane v bilanci nadále neuhrazená ztráta z předchozích období, a to ve výši 152,1 mld. Kč. Banka předpokládá, že tato kumulovaná ztráta bude uhrazena ze zisků dosažených v budoucích letech v závislosti na řadě faktorů, jejichž vliv nelze v současné době s jistotou odhadnout. Bankovní rada ČNB sleduje tuto situaci tak, aby v případě nutnosti mohla k jejímu řešení podniknout kroky, které by byly v souladu s hlavním cílem ČNB.

²⁾ V minulých letech se z vytvořeného zisku kromě úhrady ztráty z předchozích let prováděla též dotace sociálnímu fondu na následující rok. Vzhledem k tomu, že sociální fond byl počínaje rokem 2010 zrušen a došlo k převedení zaměstnaneckých benefitů do nákladů banky, není nadále třeba sociální fond dotovat.

V.

Odvod volného zůstatku zisku do státního rozpočtu

Z hospodářského výsledku České národní banky za rok 2009 nebude do státního rozpočtu odveden žádný zisk, neboť celý vytvořený zisk byl v souladu se zásadami finančního hospodaření použit k úhradě ztráty z předchozích období.

Česká národní banka tedy nedisponuje žádným volným zůstatkem zisku, který by mohl být odveden do státního rozpočtu.

VI.

Vedení účtů a poskytování bankovních služeb právníckým osobám

Zákon o ČNB v § 34 odst. 1 stanoví, že „Česká národní banka může, za podmínek obvyklých v bankovním sektoru, vést účty svých zaměstnanců a poskytovat jim další bankovní služby. Vést účty a poskytovat bankovní služby může i právníckým osobám. Seznam těchto právníckých osob zveřejňuje Česká národní banka v roční zprávě o výsledku hospodaření.“

Jmenovitý seznam právníckých osob (v oblasti jiných obchodů České národní banky) je uveden v příloze č. 4. V souladu s usnesením č. 415 ze 43. schůze rozpočtového výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky dne 28. února 2001 je v seznamu uvedeno vždy IČO, název právnícké osoby a její sídlo.

Seznam neobsahuje právnícké osoby, jimž ČNB vede účty podle § 27 zákona o ČNB (účty bank), podle § 30 zákona o ČNB (účty vedené podle zákonů o rozpočtových pravidlech) a účty nesplacených pohledávek, u kterých se nejedná o vedení účtů na základě smlouvy o účtu ani o poskytování standardních bankovních služeb.

VII. Závěr

V předchozích letech byl hospodářský výsledek banky vždy ovlivňován především kurzovými rozdíly plynoucími z pohybu měnových kurzů. Kurzové rozdíly mají velký vliv na hospodaření banky z důvodu velkého objemu devizových rezerv v jejím držení. Za rok 2009 Česká národní banka hospodařila se ziskem v celkové výši 18 454 mil. Kč, a to při vykázání kurzových ztrát. Meziroční změna nominálního kurzu domácí měny vůči hlavním rezervním měnám, do nichž jsou devizové rezervy alokovány, nebyla ale tak výrazná a byla plně kompenzována výnosy dosaženými při správě devizových rezerv.

Ve vnitřním hospodaření (oblast všeobecných provozních nákladů a oblast investic a zásob) postupovala Česká národní banka hospodárně a v návaznosti na stanovený rozpočet.

Celková výše záporného salda provozních nákladů a výnosů se v roce 2009 meziročně zvýšila o 13 mil. Kč, a to z důvodu vyšších nákladů na zaměstnance. Naopak ve správní činnosti a v provozu objektů a zařízení došlo ke snížení nákladů, přičemž poklesly zejména odpisy majetku, telekomunikační poplatky a nakupované služby.

Výdaje vynaložené na pořízení hmotného majetku v roce 2009 byly v porovnání s předchozím rokem o 72 % nižší, protože nebylo nutné realizovat téměř žádné stavební ani technologické úpravy objektů, ani pořizovat techniku pro počítání a zpracování hotovostí v rozsahu roku 2008. Naopak vyšší výdaje byly vynaloženy na pořízení nehmotného majetku, a to z důvodu nutných úprav SW a nákupu SW licencí.

Stanovené úkoly v oblasti péče o zaměstnance banky vyplývající z kolektivní smlouvy byly splněny.

Srovnání nákladů a výnosů ČNB v letech 2009 a 2008

údaje v mil. Kč

Název skupiny	NÁKLADY		VÝNOSY		SALDO	
	2009	2008	2009	2008	2009	2008

OBLAST MĚNOVÁ

Provádění měnové politiky	6 146	14 918	59	107	-6 087	-14 811
Správa devizových rezerv	11 485	11 936	55 286	37 488	43 801	25 552
Kurzové rozdíly	21 662	8 892	4 106	29 106	-17 556	20 214
Klientské operace	483	387	865	683	382	296
Ostatní operace	327	91	465	151	138	60
Celkově za oblast měnovou	40 103	36 224	60 781	67 535	20 678	31 311

OBLAST EMISE A SPRÁVY PENĚZ

Celkově za oblast emise a správy peněz	538	342	272	104	-266	-238
---	------------	------------	------------	------------	-------------	-------------

OBLAST PROVOZNÍ

Zaměstnanci	1 214	1 159	1	0	-1 213	-1 159
Správní činnost	273	1 339	82	1 131	-191	-208
Provoz objektů a zařízení	585	619	31	41	-554	-578
Celkově za oblast provozní	2 072	3 117	114	1 172	-1 958	-1 945

Celkové náklady a výnosy	42 713	39 683	61 167	68 811		
HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK					18 454	29 128

Přehled aktiv a pasiv ČNB ke konci roku 2009 a 2008

AKTIVA

Název bilanční položky	k 31. 12. 2009		k 31. 12. 2008	
	mil. Kč	%	mil. Kč	%
Zlato	782	0,10	796	0,10
Pohledávky vůči MMF	47 665	6,00	24 707	3,15
Pohledávky vůči zahraničí včetně CP	733 233	92,35	707 739	90,23
Pohledávky vůči tuzemským bankám	0	0,00	38 039	4,85
Hmotný a nehmotný majetek	4 933	0,62	5 251	0,67
Ostatní aktiva	7 336	0,93	7 863	1,00
C e l k e m	793 949	100,00	784 395	100,00

PASIVA

Název bilanční položky	k 31. 12. 2009		k 31. 12. 2008	
	mil. Kč	%	mil. Kč	%
Peníze v oběhu	387 276	48,78	399 248	50,90
Závazky vůči MMF	42 658	5,37	21 008	2,68
Závazky vůči zahraničí	2 413	0,30	2 838	0,36
Závazky vůči tuzemským bankám	380 964	47,98	307 883	39,25
Závazky vůči klientům	107 836	13,58	178 592	22,77
Rezervy	211	0,03	222	0,03
Základní kapitál	1 400	0,18	1 400	0,18
Rezervní fondy	8 050	1,01	8 046	1,03
Oceňovací rozdíly	6 633	0,84	26 925	3,43
Neuhrazená ztráta z předchozích období	-170 555	-21,47	-199 640	-25,45
Zisk nebo ztráta za účetní období	18 454	2,32	29 128	3,71
Ostatní pasiva	8 609	1,08	8 745	1,11
C e l k e m	793 949	100,00	784 395	100,00

Vyhodnocení čerpání rozpočtovaných prostředků k 31. prosinci 2009

(údaje uvedeny v tis. Kč)

rozpočtovaná položka	plán a rezerva	skutečnost	poměr v %
Výdaje	2 350 000	2 322 144	98,8 %

Výdaje na provoz	2 233 000	2 208 819	98,9 %
Emise a správa peněz	562 028	560 089	99,7 %
Nákup peněz	560 281	558 342	99,7 %
Příprava nových platidel	1 747	1 747	100,0 %
Provozní výdaje	1 670 935	1 648 730	98,7 %
Osobní výdaje	1 218 635	1 210 995	99,4 %
Správní činnost	285 652	273 586	95,8 %
Provoz objektů a zařízení	166 648	164 149	98,5 %
Rezerva	37		

Výdaje na pořízení majetku	117 000	113 325	96,9 %
Výdaje na pořízení hmotného majetku	51 297	47 641	92,9 %
Stavby, budovy a pozemky	6 332	6 097	96,3 %
Dopravní prostředky	2 793	2 703	96,8 %
Kancelářská technika a spotřební elektronika	404	412	102,0%
Technika pro úschovu, manipulaci a zpracování hotovostí	14 758	14 415	97,7 %
Výpočetní technika - hardware (HW)	17 719	16 938	95,6 %
Nábytek a doplňkové zařízení interiérů	769	746	97,0 %
Komunikační technika	15	6	40,0 %
Zabezpečovací zařízení	6 051	3 838	63,4 %
Ostatní hmotný majetek	2 456	2 486	101,2 %
Výdaje na pořízení materiálu	21 872	22 367	102,3 %
Výdaje na pořízení nehmotného majetku	43 462	43 317	99,7 %
Programové vybavení - software (SW)	43 427	43 286	99,7 %
Ostatní nehmotný majetek	35	31	88,6 %
Rezerva	369		

**Jmenovitý seznam právnických osob podle § 34 odst. 1 zákona č. 6/1993 Sb.,
o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů**

IČO	Název	Sídlo - město	Sídlo - ulice
a) účty bankovní odborové organizace a klubu důchodců ČNB			
65732138	CELOBANKOVNÍ ODBOROVÝ VÝBOR OSPPP ČNB	PRAHA 1	NA PŘÍKOPĚ 28
65732006	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP ČNB - ÚSTŘEDÍ	PRAHA 1	NA PŘÍKOPĚ 28
65732235	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP POB. ČNB PRAHA	PRAHA 1	NA PŘÍKOPĚ 28
65732570	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP POB. ČNB Č. BUD.	ČESKÉ BUDĚJOVICE	LANNOVA 1
65732839	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP POB. ČNB PLZEŇ	PLZEŇ	HUSOVA 10
65733207	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP POB. ČNB ÚSTÍ	ÚSTÍ NAD LABEM	KLÁŠTERNÍ 3301/11
65733304	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP POB. ČNB HK	HRADEC KRÁLOVÉ	HOŘICKÁ 1652
65733835	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP POB. ČNB BRNO	BRNO	ROOSEVELTOVA 18
65734653	ZÁKL. ODBOROVÁ ORG. OSPPP POB. ČNB OSTR.	OSTRAVA 1	NÁDRAŽNÍ 4
48549746	KLUB DŮCHODCŮ ČNB	PRAHA 1	NA PŘÍKOPĚ 28
b) ostatní finanční instituce a jiní vkladatelé			
49710362	FOND POJIŠTĚNÍ VKLADŮ	PRAHA 1	RŮŽOVÁ 15
25662503	ZAJIŠŤOVACÍ FOND DRUŽSTEVNÍCH ZÁLOŽEN	PRAHA 1	BARTOLOMĚJSKÁ 11/291